

Kongernes Nordsjælland – Middelaldertur

Af Poul Væver

4. september 2010 deltog 50 medlemmer i en tur rundt i Nordsjælland for at besigtige de mange spor der er fra middelalderen efter de danske konger og stormænd.

Turen er omhyggelig beskrevet i "Nyt fra Museumsforeningen" fra august 2010, men her skal omtales nogle indtryk fra turen. Det blev en smuk sensommerdag der var med til at give en god stemning under de mange stop på busturen med Steffen Heiberg som en kyndig og velformuleret turguide, der berettede om de udvalgte steders historie og deres sammenhæng med dansk og europæisk historie.

Birkerød kirke, lykkehjulet

Et af de mest spændende stop var Birkerød kirke, hvis opførelse formentlig skyldes ejeren af Hørsholm gods, der også må formodes at have bekostet de overvældende og spændende kalkmalerier med Lykkehjulet som det mest markante. Det første kendte er malet i Pisa i ca. 1335 og da motivet hurtigt blev gentaget i de mange katolske kirker i Europa formodes Birkerøds at være fra ca. 1350.

Bastrup borgruin

Bastruptårnet er altid spændende at besøge, især udsigten over Bastrup sø i det dejlige vejr. Det er et solidt bygget tårn, hvorfra man har kunnet kontrollere trafikken til vands.

Næste stop var ved kirken i Uvelse, der er meget lille og enkel, og formodes at have været en del af et gårdkompleks, som det dog endnu ikke er lykkedes at finde.

Ved Æbelholt kloster var der et længere stop med kaffepause og besigtigelse af museets mange spændende skeletter, urtehaven med lægeurter og de få rester af selve klosterkomplekset, hvis mange munkesten blev genbrugt til opførelse af Frederiksborg slot.

Herfra gik turen til Asserbo slotsruin og Søborg. Vejen til borgruinen var spærret af andet arrangement, men Heiberg berettede i kirken om denne og om Søborg.

Søborg Kirke

Kirkens størrelse er et vidnesbyrd om byens betydning som købstad i middelalderen,

den lå på alfarvejen fra Roskilde over Slangerup til Helsingør. Ærkebisp Jens Grand sad fængslet på Søborg, og for at få løst konflikten med den katolske kirke foretog Jon Jonsen Lille på kongens vegne den lange rejse til Rom, han var da i pensionsalderen, og en rejse til Rom var anstrengende og tog meget lang tid.

Frokosten blev indtaget på Esrum klostres Møllegård, hvorefter Heiberg berettede om det store klosterkompleks med en stor imponerende kirke, hvoraf kun en enkelt gammel bygning har overlevet, resten blev nedbrudt efter reformationen og munkestenene blev genbrugt til opførelsen af Frederiksborg slot.

Gurre Slotsruin

Herefter gik turen til Gurre Slotsruin, kendt som Valdemar Atterdags foretrukne borg, hvor han også døde. Det har i mange år været en malerisk ruin med et større kernetårn og ringmur, men i de senere år har man foretaget nye udgravninger, der har afdækket detaljer af det meget større anlæg på holme i sumpene og der er fundet træplanker dateret fra ca. 1077. Da slottet var i forfald blev de mange munkesten genbrugt til opførelsen af Kronborg.

Marielund Kirken

Dagens program sluttede med en god rundvisning i Karmeliterklosteret og Marielund Kirken i Helsingør, med mange kalkmalerier i forskellige sale og kirken. Klosteret overlevede reformationen og fremstår som et helstøbt anlæg, der kan give et godt indtryk af hvorledes Æbelholt og Esrum klostre så ud inden nedrivningen. En lang begivenhedsrig tur var til ende, men undervejs var det spændende at overvære deltagerens mange bidrag med deres særlige viden, f.eks. om sandstensarbejder eller om sygdomme i Middelalderen.

Fotos: Jens Th. Hansen